

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BATI AKDENİZ ORMANCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

BATI AKDENİZ BÖLGESİNDE DOĞAL YAYILIŞ GÖSTEREN ÖNEMLİ BAZI ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN YAŞ / KURU AĞIRLIK ORANLARI (KURUMA ENDEKSLERİ)

GİRİŞ

Günümüzde ticareti yapılan bitki türlerinin önemli bir bölümünü tıbbi, aromatik ve soğanlı bitkiler oluşturmaktadır.

Bu bitkilerin çok az bir kısmı tarlada üretilmekte olup, büyük çoğunluğu doğadan toplanarak değerlendirilmektedir.

Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOÜ) üretimi; 6831 sayılı yasanın 37. maddesinin 1. fıkrası gereğince tarife bedeli ödemek kaydıyla ve Orman Genel Müdürlüğü (OGM)'nün 283 nolu tebliğine uygun olarak yapılmaktadır.

Tarife Bedeli Cetvelleri OGM tarafından, ürünlerin yaş ağırlıkları üzerinden hazırlanmaktadır.

Ancak, ürünlerin toplanması ile orman işletme müdürlükleri tarafından tartım yapılması arasında geçen zamanda ürünler kurumaktadır. Bu nedenle birim miktar kuru ürünün, ne kadar miktardaki yaş bitkiden elde edildiğinin bilinmesi gerekmektedir.

Bu konudaki bilgi gerekliliğinin karşılanması ve bölgeler itibarıyla farklılıklar göstereceği öngörülen Kuruma Endeksi değerlerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bu araştırma kapsamında; Antalya ve Isparta Orman Bölge Müdürlükleri görev ve sorumluluk alanları içerisinde, önemli oranda doğadan toplanan dokuz adet bitki türü için Kuruma Endeksleri'nin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında ele alınan ODOÜ;

1- Defne (*Laurus nobilis*)

2- Mersin (*Myrtus communis*)

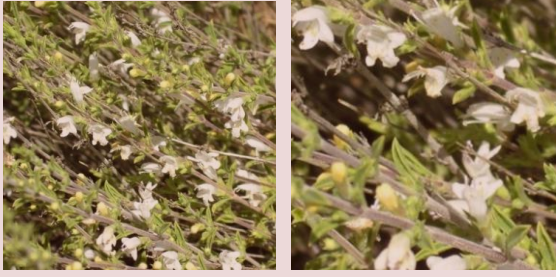
3- Yayla Kekliği (*Origanum minutiflorum*)

4- Taş Kekliği (*Thymus longicaulis*)

5- Dağ Kekiyi (*Satureja cuneifolia*)

6- Karabaş Kekik (*Thymbra spicata* var. *spicata*)

7- Büyük Çiçekli Adaçayı (*Salvia tomentosa*)

8- Şalba (*Phlomis bourgaei*)

9- Şalba (*Phlomis leucophracta*)

olmak üzere, toplam 9 adet bitki türü olarak belirlenmiştir.

Bitkilerin Kuruma Endeksleri'nin belirlenmesine yönelik bitki örnekleri, yoğun yayılış gösterdikleri alanlardan alınmıştır. Her bitki türü için, basit rastgele örnekleme yöntemine uygun olarak örnekler alınmıştır. Alınan bitki örneklerinin *Yaş Ağırlıkları*,

hassas terazi yardımıyla arazide belirlenmiştir. Örnek numarası, bitki tür adı, toplandığı yer adı, toplanma tarihi ve GPS yardımıyla belirlenen koordinatlar, bitki örnekleri etiketlerine kaydedilmiştir.

Ortalama 10 gün süreyle, tam hava kurusu hale getirilen bitki örnekleri hassas terazi yardımıyla tartılarak bitkilerin Kuru Ağırlıkları belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bütün verilerin değerlendirilmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, varyans gibi basit istatistikler kullanılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bölgeler itibariyle farklılıklar gösteren Kuruma Endeksi değerlerinin, bütün Orman Bölge Müdürlükleri için belirlenmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Antalya ve Isparta Orman Bölge Müdürlüklerine yönelik olarak belirlenen Kuruma Endeksleri; bu bölgelerde gerçekleştirilecek olan ODOÜ üretim ve satış işlemlerinde kullanılabilir.

Tablo. Bitki Kuruma Endeksleri

Bitki Adı	Orman Bölge Müdürlüğü	
	Antalya	Isparta
Defne	1,8	2,0
Mersin	2,0	2,4
Yayla Kekiyi	2,5	2,5
Taş Kekiyi	2,2	2,2
Dağ Kekiyi	1,7	-
Karabaş Kekik	1,9	-
Adaçayı	2,8	2,2
Şalba	2,4	1,9

Kuruma Endeksleri ayrıca, envanter ile belirlenecek olan tahmini yaş servet miktarları üzerinden, tahmini kuru servet miktarlarının belirlenmesinde kullanılacaktır.

Yıl: 2011, Teknik Bülten No: 45, Antalya.

Yazışma Adresi: Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, P.K.: 264 07002 ANTALYA

Proje Lideri: Sadettin GÜLER

Proje Yürütücüleri: Dr. Saime BAŞARAN,
Kader Hale GÜLER

Tel : (242) 3450438 **Faks:** (242) 3450450

E-posta : baoram@ogm.gov.tr

Web : <http://www.baoram.gov.tr>